

๙

หนังสือเดินทาง ตามรอยพระราชา



“The King’s Journey” Learning Passport

ห้อง ๙ แหล่งเรียนรู้ พิพิธภัณฑ์ที่มีชีวิต เส้นทางเรียนรู้ “ตามรอยพระราชา”



พระราช
ไม่ได้มีแต่ในนิทาน
เตรียมตัวเดินทางไป
ในดินแดนแห่งการเรียนรู้
ของพระราช

สนุกคิด
Head

สนุก
ใจ
Heart

สนุก
ทำ
Hand

เตรียมตัวไปเรียนรู้ให้เต็มอ้อม

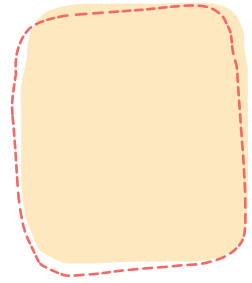
เตรียมใจไปสนุกให้เต็มที่

เตรียมถามได้ทุกคำถามที่สงสัย

เตรียมบันทึกทุกความประทับใจไว้กันลืม

ณ แหล่งเรียนรู้ พิพิธภัณฑน์ที่มีชีวิต
จากโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
พระราชฯ รัชกาลที่ ๙

หนังสือเดินทางของฉัน



ชื่อจริง

ชื่อเล่น

โรงเรียน

ชั้น

คติประจำใจ

โทรศัพท์

เตรียมตัวออกเดินทางไปเรียนรู้



สมุดบันทึก



หมวก



กล้องถ่ายรูป



ดินสอ



กระเป๋าเป้



ขยับลบ



กระบอกน้ำ





คู่มือพ่อแม่

(Parent's Guide)



การเดินทาง 'ตามรอยพระราชำ' ของเด็กๆ ครั้งนี้ พ่อแม่ ครู หรือผู้ใหญ่สามารถมีส่วนร่วมในการเรียนรู้และสนุกไปกับเด็กๆ ด้วยการ...

- **กระตุ้น** ให้เด็กๆ เกิดการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ สืบเสาะ จินตนาการ และลงมือทำ
- **สังเกต** พฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กๆ ส่งเสริมให้เกิดการต่อยอด และเชื่อมโยงกับประสบการณ์จริง
- **ประเมิน** การเรียนรู้และทักษะสำคัญที่เกิดจากการเรียนรู้ของเด็กๆ



๔ ทักษะ คือ



แรงบันดาลใจ

เอาใจใส่ จดจ่อ อยากเรียนรู้
อยากทำต่อ
เกิดแรงบันดาลใจ

คิดสร้างสรรค์

สำรวจ เสาะแสวงหาคำตอบ
สังเกต อธิบายข้อมูล สร้างแนวคิดใหม่
เชื่อมโยง บูรณาการ



คิดวิเคราะห์

เข้าใจปัญหา เปรียบเทียบมุมมอง
ต่างๆ ตรวจสอบความถูกต้อง
วิเคราะห์ข้อมูล แสดงเหตุผล



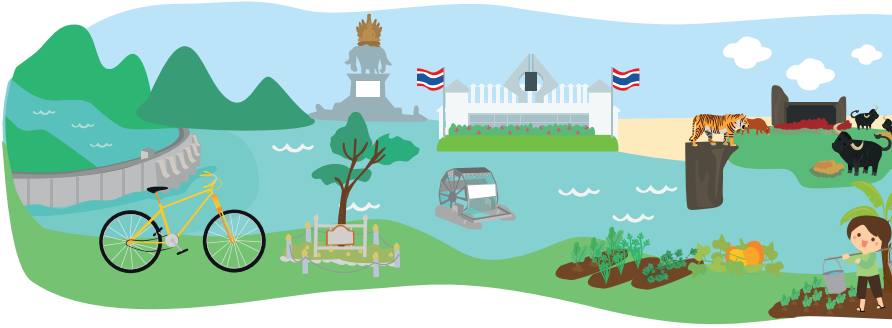
ลงมือทำ

ปฏิบัติจริง กล้าลอง
กล้าเรียนรู้ ลองลงมือทำ

ร่วมเรียนรู้ไปกับเด็กๆ

- กระตุ้นให้เด็กๆ สนใจ ชี้ชวนให้สังเกตสิ่งต่างๆ รอบตัว
- ชวนเด็กๆ ตั้งคำถาม คิด และหาคำตอบ
- ลองให้เด็กๆ ได้เล่น ลองทำ สัมผัส และเรียนรู้สิ่งต่างๆ
- ชวนเด็กๆ ให้คิดเชื่อมโยงสิ่งต่างๆ กับตัวเอง ที่บ้าน ที่โรงเรียน และสังคมรอบตัว
- ตั้งคำถามให้เด็กๆ ทำความเข้าใจเรื่องราว ปัญหา และสาเหตุของการเกิดปัญหาต่างๆ
- ตั้งข้อสังเกตให้เด็กๆ คิดถึงข้อดี-ข้อเสียของสิ่งต่างๆ ที่ได้เห็น
- ตั้งข้อสงสัยและค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมต่อจากแหล่งอื่นๆ
- ทำทนายเด็กๆ ให้คิดหาแนวทางแก้ปัญหามาตรึมวิธีของตัวเอง





๑๑ ศาสตร์ของพระราชาไม่มีวันล้าสมัย วิชาที่พระองค์ทรงสอนใช้ได้ทุกมุมโลก เป็นศาสตร์ถนอมโลก ถนอมมนุษย์ ตลอด ๗๐ ปีแห่งศาสตร์พระมหากษัตริย์ ในหลวงรัชกาลที่ ๙ ท่านทรงสอนพวกเราไว้ครบเครื่อง วันนี้พระองค์ท่านไม่ประทับอยู่กับเราแล้ว แต่มีแสงสว่างที่ส่องทางเราตลอดเวลา ขอให้เดินตาม

หนังสือเดินทางตามรอยพระราชา คือโรดแมปให้ไปศึกษาตามเส้นทางของศาสตร์กษัตริย์ เป็นเครื่องมือเหมือนมีไกด์คอยอธิบายพ่อแม่ลูกได้เรียนรู้พร้อมกัน เข้าใจพร้อมกัน ตรวจสอบ ลงมือปฏิบัติ บนฐานความสามัคคี





ขอให้เป็นการเที่ยวอย่างสร้างสรรค์ เที่ยวไปสู่องค์ความรู้ที่พระองค์
ประสิทธิ์ประสาทให้ เที่ยวดูศาสตร์กษัตริย์ ศาสตร์พระราชาก็เที่ยว
ได้เป็นร้อยโครงการ เหนือสิ่งอื่นใด จะเกิดความภาคภูมิใจว่าพ่อ
ของเราเก่งเหลือเกิน พ่อเราสอนเราทุกอย่าง เราเสียอีกอาจไม่ค่อย
เป็นลูกที่ดีนัก ไม่ค่อยใส่ใจคำสอนของพ่อนักแต่ไม่สาย เวลานี้หนังสือ
เดินทางจะนำทางพวกท่านทั้งหลายไป จะเป็นเครื่องช่วยอย่างดี
รับรองว่าจะบรรลุธรรม ธรรมชาติและธรรมดา และจบลงด้วยคำว่า
ประโยชน์สุข”

ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล

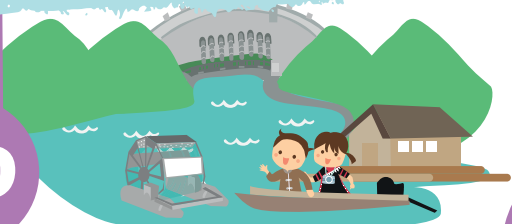
เลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา

และที่ปรึกษาโครงการหนังสือเดินทางตามรอยพระราชา



แผนที่เส้นทางการเรียนรู้ ตามรอยพระราชินี

๑๐



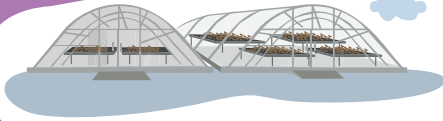
เขื่อนภูมิพล จ.ตาก

โครงการ
พัฒนาที่ดิน
มูลนิธิชัยพัฒนา
บ้านเกาะคู
อ.บางกระทุ่ม
จ.พิษณุโลก

๒๐



๒๖



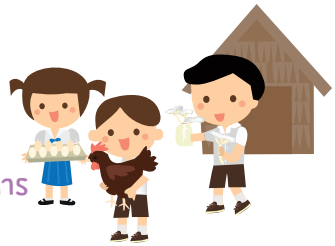
เขื่อนแควน้อย
บำรุงแดน
จ.พิษณุโลก

๓๒

บึงทะเลสาบปลาบึก



โครงการศูนย์วิจัยพัฒนาการเกษตรสิรินธร
อ.บางมูลนาก จ.พิจิตร



๔๒ โครงการพื้นที่ต้นแบบบูรณาการ
แก้ไข้ปัญหาและพัฒนาพื้นที่
ตำบลแก่นมะกรูด จ.อุทัยธานี

๔๖

โครงการ
ให้ความช่วยเหลือราษฎร
ต.โคกปรอง อ.วิเชียรบุรี
จ.เพชรบูรณ์



๕๐

โครงการพัฒนาและปรับปรุงพื้นที่ดิน
มูลนิธิชัยพัฒนา วัดศรีอุทุมพร
(หนองกรด) อ.เมือง จ.นครสวรรค์



พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติ
จัดการน้ำชุมชน ตามแนว
พระราชดำริ ชุมชนบ้าน
ห้วยปลาหลด จ.ตาก



เขื่อนสิริกิติ์
จ.อุตรดิตถ์

๕๔

๖๔

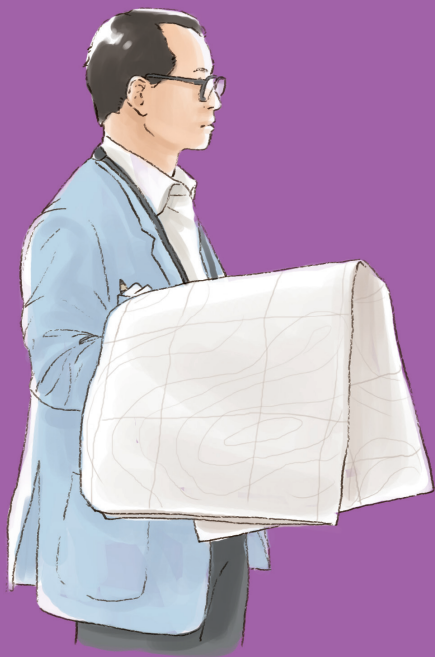
“เรียนรู้รักษ์ป่า แก้ปัญหาน้ำ แก้ปัญหาดิน”
พัฒนาการเกษตรอย่างยั่งยืน

เส้นทางภาคเหนือ
ตอนล่าง

- พิษณุโลก ● ตาก
- เพชรบูรณ์ ● สุโขทัย
- อุตรดิตถ์ ● นครสวรรค์
- อุทัยธานี ● กำแพงเพชร
- พิจิตร







ตราประทับ

เพลินรู้เพลินเที่ยวที่เขื่อน “พระราชฯ” เขื่อนภูมิพล จ. ตาก

มีเขื่อน มีน้ำ มีไฟฟ้า



พระราชฯ ให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหาน้ำและห่วงใยความเป็นอยู่ของประชาชนเสมอมา จึงมีแนวพระราชดำริเรื่องการพัฒนาแหล่งน้ำและการสร้างเขื่อน เพื่อแก้ปัญหาประชาชนขาดแคลนแหล่งน้ำเพื่อกินใช้และทำการเกษตร นำมาสู่การสร้างเขื่อนภูมิพล ซึ่งตั้งอยู่ที่อำเภอสามเงา จังหวัดตาก ให้เป็นเขื่อนอเนกประสงค์ขนาดใหญ่แห่งแรกของประเทศไทย นอกจากจะทำให้เกษตรกรมีน้ำกินน้ำใช้ และทำการเกษตรได้ตลอดปีแล้ว เขื่อนแห่งนี้ยังเป็นจุดเริ่มต้นโรงไฟฟ้าพลังน้ำขนาดใหญ่ของประเทศอีกด้วย

เขื่อนภูมิพล
เป็นเขื่อนอเนกประสงค์
แห่งแรกของประเทศไทย
และเป็นเขื่อนที่สร้างด้วย
คอนกรีตโค้งที่ใหญ่ที่สุด
ในเอเชียอาคเนย์



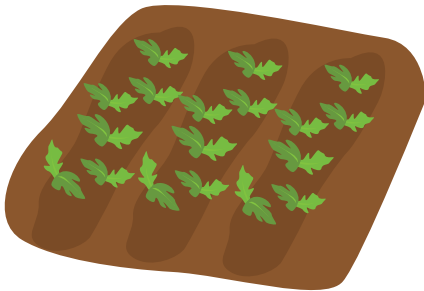
เด็กๆ รู้ไหม...
เขื่อนภูมิพลใช้เวลาสร้างนาน
ถึง ๓ ปี แถมยังใช้เวลาอีก
๖ ปี เพื่อสำรวจพื้นที่
ก่อสร้างอีกด้วย



เขื่อน “พระราชา” สำคัญอย่างไร

เขื่อนภูมิพลสร้างขึ้นเพื่อปิดกั้นลำน้ำปิงที่บริเวณเขาแก้ว อำเภอสามเงา พื้นที่แม่น้ำปิงไหลผ่าน ซึ่งเป็นเขื่อนคอนกรีตโค้งขนาดใหญ่ที่สุดในประเทศไทยและเอเชียอาคเนย์

มาดูกันซิเด็กๆ ว่าเขื่อนที่ใหญ่ขนาดนี้จะมีประโยชน์อย่างไรบ้าง



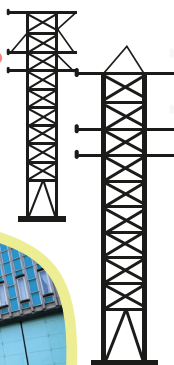
บรรเทาอุทกภัย ช่วยบรรเทาอุทกภัยในลุ่มน้ำปิงและในทุ่งเจ้าพระยาในช่วงฤดูฝนหรือฤดูน้ำหลาก

ระบายน้ำเพื่อการเกษตร ซึ่งปริมาณน้ำที่ระบายออกจากเขื่อนจะถูกนำไปใช้ทั้งด้านการเกษตร กินใช้ในครัวเรือน และสนับสนุนพื้นที่เพาะปลูกในพื้นที่จังหวัดตาก และทุกพื้นที่ที่แม่น้ำปิงไหลผ่าน 10 ล้านไร่





เด็กๆ คิดว่าตัวเอง
ได้ใช้ประโยชน์
จากเขื่อนบ้างไหม



ผลิตไฟฟ้า สามารถ
ผลิตไฟฟ้าได้ ๖๔,๕๘๐.๘๓
ล้านหน่วย ช่วยประหยัดเงิน
ในการนำเข้าน้ำมันเตาเฉลี่ย
๓๐๐ กว่าล้านบาท



เป็นแหล่งท่องเที่ยว นอกจาก
ความอลังการของเขื่อนคอนกรีตโค้งแล้ว ยัง
มีแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติและวิวทิวทัศน์ที่
สวยงามรอบเขื่อนให้ชมอีกมากมาย

ส่งเสริมอาชีพชาวประมง
โดยให้ชาวประมงซึ่งเป็นคนท้องถิ่น
สามารถจับสัตว์น้ำในพื้นที่เขื่อนได้





พระราชารักษ์ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ

พระราชารักษาความสำคัญของการรักษาต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ โดยให้ดูแลป่าต้นน้ำซึ่งเป็นต้นกำเนิดของแม่น้ำปิงที่ไหลลงอ่างเก็บน้ำของเขื่อนภูมิพลให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืน

ปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติ เริ่มตั้งแต่ปี ๒๕๓๗ เพื่อฟื้นฟูป่าและสิ่งแวดล้อมรอบอ่างเก็บน้ำของเขื่อน

สร้างฝายชะลอน้ำในป่าชุมชน ลดการ
ต้นเงินที่ปลายน้ำ ช่วยรักษาความชุ่มชื้นให้ป่า และ
ลดความรุนแรงของไฟป่า ซึ่งเป็นต้นแบบที่ดี
ให้ชุมชนใกล้เคียงด้วย

ก่อตั้งศูนย์ดับไฟป่าเขื่อนภูมิพล เพื่อ
เฝ้าระวังไฟป่าในช่วงฤดูแล้ง และขยายความรู้ไป
ยังชุมชนเพื่อการดูแลป่าต้นน้ำอย่างมีส่วนร่วม

เพลินเรียนรู้รอบเขื่อน “พระราชฯ”

ว้าว...เขื่อนของพระราชฯมีจุดต่างๆ
ให้เดินเรียนรู้อีกมากมายพร้อมแล้วไปลุยกัน



ชมวิวสันเขื่อน

จุดชมวิวสันเขื่อนมองเห็นทิวทัศน์หุบเขาน้อยใหญ่และอ่างเก็บน้ำกว้างใหญ่สุดสายตา

๑

๒

ล่องแพและนั่งเรือรอบเขื่อน

มีให้เลือกทั้งแบบล่องแพที่ใช้เรือลากจูงและเรือสำราญเพื่อเที่ยวชมสัมผัสกับธรรมชาติอ่างเก็บน้ำที่กว้างใหญ่ เช่น พระพุทธบาทเขาหนาม พระธาตุแก่งสร้อย เกาะวาเลนไทน์

เขื่อนที่เราเห็นอยู่นี้กว้างใหญ่ไพศาลแต่ไหนกันนะ

- มีรัศมีความโค้ง ๒๕๐ เมตร ยาว ๔๘๖ เมตร
- สันเขื่อนกว้าง ๖ เมตร สูง ๑๕๔ เมตร
- ฐานเขื่อนกว้าง ๕๒.๒ เมตร
- เก็บน้ำ สามารถรองรับน้ำได้สูงสุด ๑๓,๔๖๒ ล้านลูกบาศก์เมตร

กิจกรรม
แนวผจญภัย

สำหรับ
จักรยานเสือ
ในทะเลสา
ของเขื่อน

น้ำช่วยพัฒนา
องพระราช
จะทำอะไร ?

คือกังหันน้ำที่พระราชาคิดค้นขึ้นมา เพื่อนำบน้ำเสียด้วยวิธีการเดิม
อากาศ ทำให้น้ำเสียกลายเป็นน้ำดี นำมาใช้บำบัดน้ำเสียในบ้านเรือน
โรงงานอุตสาหกรรม และเพิ่มออกซิเจนให้กับบ่อเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำได้

สร้างขึ้นในวโรกาสพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา ๖ รอบ
วันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๔๒ ภายในจัดแสดงนิทรรศการเรื่องราว
การก่อสร้างเขื่อนภูมิพล และห้องจำหน่ายสินค้าของโครงการหลวง
ส่วนภายนอกอาคารมีกังหันน้ำช่วยพัฒนาติดตั้งไว้ให้ชมด้วย

อาคาร
เฉลิมพระเกียรติ

๓

๔

คนที่ชอบกิจกรรมผจญภัย ที่เขื่อนจะมี
อุภูเขาให้ขี่เที่ยว และมีเรือคายัคให้พาย
บ เพื่อชมทิวทัศน์ธรรมชาติที่สวยงาม

๕

พักค้างคืนริมเขื่อน

ใครอยากค้างคืนเพราะติดใจบรรยากาศ
ของเขื่อน สามารถเลือกได้ทั้งแบบพักค้างคืน
ที่แพโฮมสเตย์ หรือบ้านพักที่ทางเขื่อนมีไว้
บริการ

สวนน้ำพระทัย

พื้นที่กว้างขวางคล้ายสวน
สาธารณะ ร่มรื่นด้วยพรรณไม้
และต้นไม้ใหญ่ต่างๆ



ภายในมีพระบรมฉายาลักษณ์
และของใช้ส่วนพระองค์ของพระราชา
และพระราชินีมาจัดแสดงให้ชม

อาคารจัดการน้ำ อย่างยั่งยืน



๔

๓

๖

จุดกางเต็นท์

เส้นทางเดิน ศึกษาธรรมชาติ

ในเขตป่าสงวนแห่งชาติแม่ตื่น เหนืออ่างเก็บน้ำเขื่อนภูมิพล
เป็นเส้นทางเดินศึกษาสภาพความหลากหลายของพื้นที่ป่าดิบเขา
ป่าเต็งรัง และป่าเบญจพรรณ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในเชิงอนุรักษ์

พลังน้ำกลายเป็นไฟฟ้าได้อย่างไร

อาศัยการเคลื่อนที่ของน้ำจากที่สูงลงมาที่ต่ำ น้ำที่กักเก็บในอ่างเก็บน้ำของเขื่อนจะแฝงพลังงานศักย์อยู่ ซึ่งอาศัยการเคลื่อนที่ของน้ำจากที่สูงลงมาที่ต่ำกว่า ทำให้เกิดพลังงานจลน์ ถ่ายทอดไปยังกังหันน้ำ ส่งผลให้กังหันน้ำหมุนซึ่งเป็นตัวต้นกำลังของเครื่องกำเนิดไฟฟ้า ทำให้มีการเปลี่ยนรูปพลังงานเป็นพลังงานไฟฟ้าในที่สุด



เขื่อนภูมิพลมีการดูแลด้านสิ่งแวดล้อม และรักษาป่าต้นน้ำอย่างต่อเนื่อง ซึ่งถือเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของการบริหารจัดการน้ำในประเทศไทย ชาวบ้านก็ได้มีอาชีพด้านทั้งการเกษตร การประมง และการท่องเที่ยว ทำให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ไฟฟ้ามาจากไหนได้อีกบ้างนะ



วงกลมแหล่งพลังงานที่ผลิตไฟฟ้าได้



พลังงานแต่ละชนิด
นำมาผลิตไฟฟ้า
ได้อย่างไรนะ



i

เชื่อนภูมิพล

📍 เขาแก้ว อำเภอสามเงา จังหวัดตาก

🕒 เปิดให้เข้าชมโครงการวันจันทร์-ศุกร์ เวลา ๘.๓๐-๑๖.๓๐ น.

📞 ๐ ๕๕๘๘ ๑๒๓๘

🌐 <http://www.bhumiboldam.egat.com>



การเดินทาง



ตราประทับ

ตามรอย “กล้วยตาก” ของดีบางกระท่อม
โครงการพัฒนาที่ดินมูลนิธิชัยพัฒนาบ้านเกาะคู
จ.พิษณุโลก



เพราะอาชีพของชาวบางกระท่อมคือการปลูกกล้วยและผลิตกล้วยตากขาย แต่ในอดีตยังไม่ได้พัฒนาให้มีคุณภาพและทำรายได้จริงจัง เจ้าหญิงนักพัฒนาผู้เดินตามรอยพระราชฯ จึงสานต่อให้จัดตั้งโครงการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพผลิตกล้วยตากในพื้นที่อำเภอบางกระท่อม จังหวัดพิษณุโลก โดยให้พัฒนาคุณภาพพันธุ์กล้วยที่ได้นำผลผลิตกล้วยไปแปรรูปและพัฒนาต่อบลั้งงานแสงอาทิตย์เพื่อบกกล้วยทำให้กล้วยตากของบางกระท่อมขึ้นชื่อ ในเรื่องของรสชาติและคุณภาพช่วยให้ชาวบ้านบางกระท่อมมีรายได้ดีขึ้น



เด็กๆ รู้ไหม
กล้วยตากทำจาก
กล้วยอะไร?



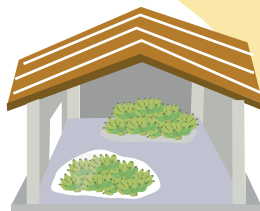
โครงการต้นแบบเพื่ออาชีพที่ยั่งยืน ของชาวบางกระทุ่ม



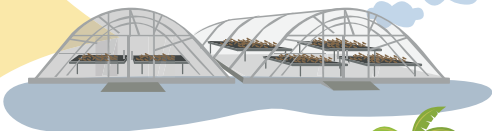
ภายในพื้นที่ ๑๕ ไร่ ๓ งานของโครงการพัฒนาที่ดินมูลนิธิชัยพัฒนาบ้านเกาะคู อ.บางกระทุ่ม จ.พิษณุโลก มีอะไรที่ให้อะไรดี ๆ ตะลุยเรียนรู้บ้างนะ



อาคารบ่มกล้วย ก่อนถึงขั้นตอนการตากหรืออบแห้ง จะต้องนำกล้วยดิบมาบ่มโดยคลุมด้วยพลาสติกใสให้มิดชิดทิ้งไว้ ๒๔ ชั่วโมง



โดมพาราโบลา เป็นเทคโนโลยีการผลิตกล้วยตากโดยอาศัยระบบอบแห้งแบบเรือนกระจก หรือโดมพาราโบลา แทนการตากแบบธรรมชาติ



แปลงรวบรวมพันธุ์กล้วยกว่า ๕๐ ชนิด
เช่น กล้วยน้ำว้ากาบขาว กล้วยน้ำว้าปากช่อง กล้วยน้ำว้าค่อม เป็นต้น

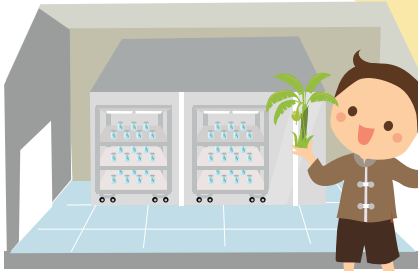


แปลงสาธิตการปลูกกล้วยน้ำว้าพันธุ์มะลิอ่อน แปลงสาธิตการปลูกกล้วยน้ำว้าพันธุ์มะลิอ่อนในพื้นที่ประมาณ ๗ ไร่ เพื่อศึกษาทดลองเปรียบเทียบกล้วยน้ำว้าแต่ละสายพันธุ์ในการแปรรูปเป็นกล้วยตาก



อาคารขยายพันธุ์กล้วยโดยวิธีการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ

ถ่ายทอดเทคโนโลยีการขยายพันธุ์กล้วยโดยวิธีการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อและวิธีการผ่าหน่อ เพื่อจำหน่ายและสนับสนุนต้นพันธุ์กล้วยน้ำว้าให้กับเกษตรกรและผู้สนใจ



ตากกล้วยในโดมพาราโบลาดียังไงนะ ?

ทำให้ผลผลิตกล้วยตากได้ทุกฤดู ลดปัญหากล้วยเน่าเสียจนต้องทิ้ง



แปลงปลูกพืชผักสวนครัวหมุนเวียน อยู่บริเวณด้านหน้าโครงการฯ เป็นพืชผักตามฤดูกาลที่ปลอดสารพิษ ส่วนหนึ่งไว้บริโภคในโครงการ และส่วนที่เหลือไว้สำหรับจำหน่าย

เลี้ยงสัตว์ วัสดุเหลือทิ้งจากกระบวนการการผลิตกล้วยตาก เช่น เปลือกกล้วย สามารถเป็นอาหารให้กับสัตว์ เช่น หมู ไก่พื้นเมือง และเป็ดเทศ เพื่อเป็นการลดต้นทุนค่าอาหารสัตว์ได้



กว่าจะเป็นกล้วยตาก ต้องผ่านขั้นตอนอะไรบ้างนะ

ทำไมต้องใช้กล้วยน้ำว้า
พันธุ์มะลิอ่อนเท่านั้น?

เพราะมีเปลือกบาง เนื้อกล้วยละเอียด
สีน้ำตาลสวย มีกลิ่นหอมของน้ำหวาน
จากกล้วย ลูกเล็กกินพอดีคำ



คัดเลือกกล้วย โดยใช้กล้วยน้ำว้าพันธุ์มะลิอ่อนดิบแก่จัด
ไม่สุกคาเครือเพราะมักมีแมลงวันทองเจาะทำให้กล้วยเสียหาย

บ่มกล้วยในอาคารบ่ม คลุมด้วย
พลาสติกใสเพื่อไม่ให้อากาศเข้า-ออก
ได้ ทั้งไว้ ๒๔ ชั่วโมง แล้วค่อยนำมาปอกเปลือกช่วงดึกๆ
เช่น ตี ๑-๒ เพื่อเลี่ยงแสงแดดร้อนช่วงกลางวัน

เด็กๆ รู้ไหม การผลิตกล้วยตาก
ใช้เวลากันในแต่ละฤดูด้วยนะ?



ฤดูร้อน
ใช้เวลา ๔ วัน



ฤดูหนาว
ใช้เวลา ๕ วัน

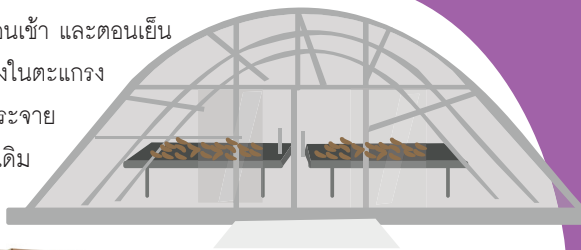


ฤดูฝน
ใช้เวลา ๖-๗ วัน



อบในโดมพาราโบล่า อบด้วยระบบอบแห้งแบบเวียน

กระจุก ๓-๔ วัน โดยอบทิ้งไว้ตอนเช้า และตอนเย็น
ของทุกวันต้องเอากล้วยที่วางเรียงในตะแกรง
มาสุ่มกองกัน เมื่อถึงตอนเช้าก็กระจาย
กล้วยเรียงกันบนตะแกรงเหมือนเดิม
ทำทุกวันจนครบ ๔ วัน



ผ่านกระบวนการฆ่าเชื้อ ก่อนใส่
บรรจุภัณฑ์เพื่อวางจำหน่าย จะต้องผ่าน
ผ่านกระบวนการฆ่าเชื้อก่อน

“กล้วยตากของชาวบางกระทุ่ม
เป็นแบบลูกกลม เหนียวนุ่มพอดีคำ”



ทำไมกล้วยบางลูก
สีน้ำตาลคล้ำ บางลูก
สีเหลืองทอง เด็กๆ
ลองถามพี่เจ้าหน้าที่ดูสิ?



เมื่อมีต้นแบบการผลิตกล้วยตากที่เป็นระบบและได้คุณภาพมากขึ้น
ตั้งแต่การเลือกพันธุ์กล้วย การผลิต และการจำหน่าย เกษตรกรก็มีรายได้
ที่มั่นคงขึ้น ภูมิปัญญาการทำกล้วยตากที่มีมาแต่โบราณก็ได้สืบสานต่อ



โครงการพัฒนาที่ดินมูลนิธิชัยพัฒนาม้านเกาะคู อ.บางกระทุ่ม จ.พิษณุโลก



๑๓๗ หมู่ ๓ ต.บางกระทุ่ม อ.บางกระทุ่ม จ.พิษณุโลก ๖๕๑๑๐



๐ ๕๕๖๑ ๕๕๖๒๙, ๐๘๔ ๘๙๔ ๐๓๔๒

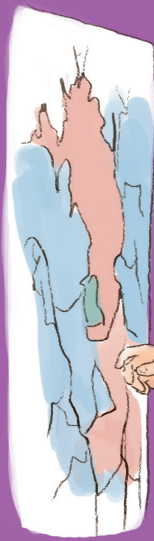


http://www.chaipat.or.th/site_content/55-225/

151-54.html



การเดินทาง



เที่ยวชมเขื่อนแห่งเมืองพิษณุโลก เขื่อนแควน้อยบำรุงแดน จ.พิษณุโลก

ตราประทับ



เดิมทีลุ่มน้ำแควน้อย จังหวัดพิษณุโลก เป็นพื้นที่เกษตรกรรมและมักประสบกับปัญหาอุทกภัยในฤดูน้ำหลากและขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้ง ทำให้เกษตรกรไม่สามารถทำการเกษตรได้ตลอดทั้งปี

พระราชอาปราชญ์แห่งน้ำ จึงให้สร้างเขื่อนแควน้อยบำรุงแดน เป็นอ่างเก็บน้ำอเนกประสงค์ขนาดใหญ่ เพื่อบรรเทาอุทกภัยที่เกิดขึ้นบริเวณลุ่มน้ำแควน้อยตอนล่างในเขต อ.วัดโบสถ์ และแก้ไขปัญหาน้ำให้เกษตรกรกลับมาทำนาและเพาะปลูกได้ทุกฤดู

เงื่อนไขน้อยบำรุงแดน
หมายถึง เงื่อนไขน้อย
ที่ทำให้มีความเจริญในพื้นที่

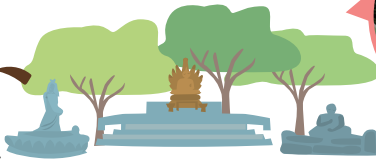
รู้ไหมว่า
อวกาศคือภัย
ที่เกิดจากอะไร



เที่ยวชมเขื่อน และพิพิธภัณฑ์ของพระราชินี

เขื่อนแควน้อยบำรุงแดน อ่างเก็บน้ำอเนกประสงค์ขนาดใหญ่แห่งนี้ ไม่ได้สร้างขึ้นเพื่อแก้ปัญหาน้ำอย่างเดียว ภายในเขื่อนยังมีจุดที่ให้เด็กๆ ได้มาเที่ยวชมอีกด้วย มีจุดไหนบ้างนะมาดูกันเลย

ทำไมเขื่อนแก้ปัญหา
น้ำท่วมได้
เด็กๆ รู้ไหม ?



รูปปั้นและพระพุทธรูป
ให้เด็กๆ ได้สักการะ



จุดชมวิว

ชมบรรยากาศที่สวยงาม
สุดลูกหูลูกตาบริเวณ
อ่างเก็บขนาดใหญ่



ลานกิจกรรม

เป็นลานกว้างสามารถมาทำกิจกรรมต่างๆ ได้ทั้งครอบครัว



เขื่อนนี้กว้างใหญ่แค่ไหน ?
เขื่อนแควน้อยบำรุงแดน
เป็นเขื่อนกั้นหินดาดคอนกรีต
สูง ๗๕ เมตร ยาว ๖๘๑ เมตร
กักเก็บได้ ๙๓๙ ล้านลูกบาศก์เมตร





แพเล่นน้ำท้ายเขื่อน

ให้นักท่องเที่ยวได้มาสัมผัสกับบรรยากาศและเล่นน้ำอย่างสนุกสนาน รวมทั้งมีแพยาง ให้บริการนักท่องเที่ยวที่ชอบล่องแก่งด้วย ซึ่งเปิดเพียงปีละครั้ง ช่วงวันที่ ๑๑-๑๙ เมษายนเท่านั้น



ลานน้ำพุ
ตั้งอยู่ใกล้ๆ
พิพิธภัณฑน์ี่เอง



พิพิธภัณฑน์ี่เขื่อนแควน้อยบำรุงแดน

อันเนื่องมาจากพระราชดำริ เด็กๆ จะได้เห็นถึงสิ่งที่พระราชทานแก้ปัญหาเรื่องการจัดการน้ำและแก้ไขภัยแล้ง อุทกภัย ให้กับประชาชน ซึ่งพิพิธภัณฑน์ี่แห่งนี้ได้แรงบันดาลใจในการออกแบบมาจาก “น้ำ” ที่หมายถึงความมีอยู่มีกิน และเป็นจุดกำเนิดของชีวิตและชุมชนต่างๆ





เขื่อนแห่งนี้มีประโยชน์ อะไรบ้างนะ

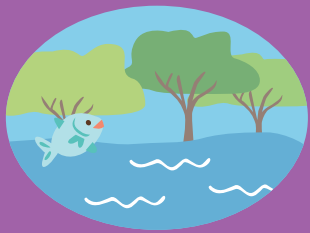
เป็นแหล่งน้ำใช้

เพื่อการอุปโภคและบริโภคในครัวเรือนของประชาชน
เป็นแหล่งน้ำสนับสนุน
ให้กับพื้นที่ชลประทาน
ทั้งฝั่งซ้ายและฝั่งขวาของแม่น้ำแควน้อย



แก้ไขปัญหาคอขวดภัย
บริเวณพื้นที่

ลุ่มน้ำแควน้อย
ตอนล่าง
โดยเฉพาะ
ในเขตพื้นที่
จังหวัดพิษณุโลก
และจังหวัดใกล้เคียง



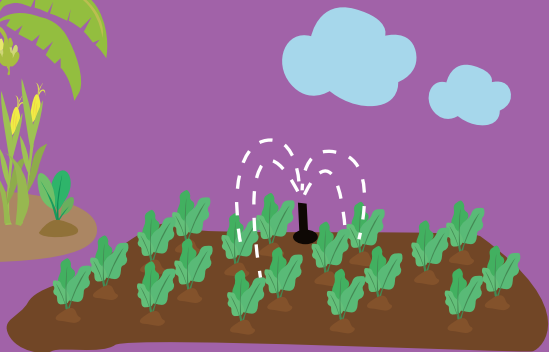
แหล่งน้ำเสริม

การเพาะปลูกในฤดูแล้ง
ของพื้นที่โครงการเจ้าพระยา





เกษตรเพาะปลูกได้ทั้งปี
ช่วยให้เขตพื้นที่บริเวณตอนบน
และตอนกลางในกลุ่มน้ำแควน้อย
สามารถมีน้ำทำการเพาะปลูก
ได้ทั้งในฤดูฝน-ฤดูแล้ง



เป็น อีโน๔ เขื่อนหลัก
ที่ส่งน้ำไปลุ่มน้ำเจ้าพระยา



เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
รวมทั้งแหล่งประมงน้ำจืดขนาดใหญ่
และเป็นแหล่งผลิตกระแสไฟฟ้า

ส่งน้ำช่วยเหลือพื้นที่การเกษตร
๔ อำเภอของจังหวัดพิษณุโลก
คืออำเภอวัดโบสถ์ อำเภอพรหมพิราม
อำเภวังทอง และอำเภอเมือง



i

เขื่อนแควน้อยบำรุงแดน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

📍 หมู่ที่ ๔ บ้านเขาหินลาด ตำบลคันไช้ อำเภอวัดโบสถ์ จังหวัดพิษณุโลก

🕒 เปิดให้เข้าชมโครงการวันจันทร์-ศุกร์ เวลา ๘.๓๐-๑๘.๐๐ น.

☎ ๐ ๕๕๓๑ ๖๕๔๒

🌐 <http://khwaenoi-dam.com/>



การเดินทาง



ตราประทับ

เที่ยวท่องเที่ยวท่องเที่ยว และสวนเกษตรของพระราช โครงการศูนย์พัฒนาการเกษตรสิรินธร จ.พิจิตร



เดิมทีเกษตรกรชาวพิจิตรประสบกับปัญหาอุทกภัยทุกปี เพราะอาศัยอยู่ในพื้นที่ราบลุ่มซึ่งน้ำท่วมง่าย ทำให้เรือกสวนและไร่นาเสียหาย ไม่สามารถปลูกข้าวและทำการเกษตรได้ต่อเนื่องตลอดทั้งปี

เจ้าหญิงนักพัฒนา จึงให้พัฒนาที่ดินที่บ้านสะพานยาว หมู่ที่ ๑๑ ตำบลเนินมะกอก อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร ซึ่งมีพื้นที่ทั้งหมด ๙๑ ไร่ ๒ งาน ๔๔ ตารางวา โดยแก้ปัญหาน้ำและดินตามแนวทางของพระราชฯ ทำให้พื้นที่ที่เคยประสบปัญหา อุทกภัยเกิดประโยชน์ทางการเกษตร และเป็นศูนย์เรียนรู้ด้านเกษตร ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง



เด็กๆ รู้มั๊ย
เกษตรกรตามแนวทาง
เศรษฐกิจพอเพียง
คืออะไร ?



เรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ของพระราช

ในพื้นที่ ๙๖ ไร่ ๒ งาน ๔๔ ตารางวาแห่งนี้ ใช้หลักเกษตรทฤษฎีใหม่ของพระราชที่ดำเนินถึงปัจจัยสี่ในชีวิตประจำวัน ซึ่งจะแบ่งพื้นที่ออกเป็น ๔ ส่วน ตามอัตราส่วน ๓๐:๓๐:๓๐:๑๐ มาดูกันดีกว่ามีอะไรบ้าง

พื้นที่อยู่อาศัย ๑๐%

รวมทั้งเป็นพื้นที่เลี้ยงสัตว์
ยุ้งข้าว คอกวัว โรงเพาะปลา
โรงเรือนเพาะเห็ด และ
โรงเรือนอื่นๆ

พื้นที่ปลูกไม้ผลและพืชผัก ๓๐%

โดยปลูกไม้ผล และพวกพืชผัก พืชไร่ พืชสมุนไพรต่างๆ เพื่อให้เป็นอาหารประจำวัน หากเหลือกินก็แบ่งและขายได้

ยุ้งข้าว

หน้าต่างเป็นยั้งโงนนะ
เด็กๆ เคยเห็นไหม ?

ยุ้งข้าวหรือยุ้งฉาง คือที่สำหรับเก็บรักษา

ข้าวเปลือกให้คงคุณภาพที่ดี เพื่อไว้กิน ไว้ขาย และเก็บเมล็ดพันธุ์ไว้ปลูกในฤดูกาลหน้า

ท่องไปในไร่นา

และสวนเกษตรของพระราช



ไร่ นา และ สวน เกษตร ของ พระราช ขา คือ หอ ง เรียน ธรรม ชาติ แส น กว้าง ใหญ่ ที่ ให้ เกษตร กร ได้ เข้า มา เรียน รู้ การ ทำ นา ให้ ได้ ข้าว ที่มี คุณ ภาพ แล ง เกษตร และ การ เพาะ เลี้ยง สัตว์ ด้วย หลัก การ ดำ เนิน ชีวิต แบบ พอ เพียง มี จุด โหน ให้ เรา เดิน ตาม รอย พระ รา ขา บ้าง มา ดู กัน เลย

เด็ก ๆ ทาย สิ อะไร เอย
กลืน เหม็น จัง
แต่ มี ประ โยชน์ น้?



เลี้ยงปลา ในบ่อพลาสติก

เพื่อแก้ปัญหาพื้นที่น้อย น้ำจำกัด ให้สามารถ เลี้ยงปลาได้ ซึ่งเจ้าหน้าที่จะถ่ายทอดความรู้ใน การเลี้ยงปลาในบ่อพลาสติกให้เกษตรกรนำไปทำตามได้ จนเกิดเป็นรายได้เสริม



เรียนรู้การปลูกพืชผัก

เป็นแปลงสาธิตให้เกษตรกรสามารถปลูกพืช ผักปลอดภัยสารพิษที่ได้คุณภาพ เช่น ดอกไม้จีน พักข้าว มะเขือ กุยช่าย เป็นต้น ซึ่งดีต่อ สิ่งแวดล้อม ขายก็ได้อาาคาดี ส่งผลให้คุณภาพ ชีวิตของเกษตรกรดีขึ้นได้



โรงเรียนเพาะเห็ด

เกษตรกรจะได้เรียนรู้การเพาะเห็ด ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง เป็น เห็ดปลอดสารพิษ ได้ทั้งกินเองและขาย ช่วยเพิ่มรายได้ให้ครอบครัว

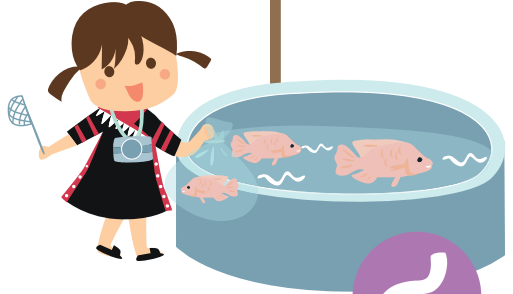
เพื่อให้เกษตรกรเข้าใจการผลิตปุ๋ยอินทรีย์หรือปุ๋ยหมัก และฝึกทำให้เป็นแล้วนำไปใช้ในแปลงเกษตรของตัวเอง ช่วยลดการใช้ปุ๋ยเคมี ดินร่วนดี พืชก็แข็งแรงปลอดภัย

มีการเพาะปลานิลพันธุ์ดี แจกจ่ายแก่เกษตรกร เพื่อสร้างรายได้และอาชีพอย่างยั่งยืน

ทำปุ๋ยอินทรีย์



บ่อเพาะพันธุ์ปลานิล



๖



จุดเรียนรู้การเลี้ยงกบ



สาธิตและเป็นต้นแบบการเพาะพันธุ์และเลี้ยงกบนาแก่เกษตรกรเพื่อสร้างรายได้เสริม

๕



แปลงปลูกพืชสมุนไพร

เด็กๆ รู้ไหมว่าข้าว ๑ เม็ด เมื่อนำไปปลูกแล้ว จะกลายเป็นข้าวที่เม็ด ลองถามพี่เจ้าหน้าที่ดูสิ

๓



ในแปลงมีพืชสมุนไพรที่รวบรวมไว้ประมาณ ๕๕ ชนิด เช่น ใบบัวบก ชุมเห็ด ทางไหล เป็นต้น เพื่อให้เกษตรกรมีสมุนไพรไว้ใช้เป็นยาช่วยลดค่าใช้จ่าย

๓



ใบไม้
หญ้าแห้ง



ขี้วัว ขี้ควาย
ขี้เป็ด ขี้ไก่



เศษอาหาร
ผัก ผลไม้

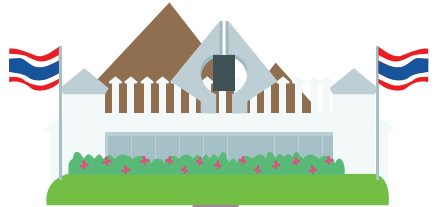


มีอะไรที่บ้าน
บ้างนะ ที่นำมา
ทำปุ๋ยหมักได้
เด็กๆ ลองนึกดูสิ ?



ผลิตเมล็ดข้าวพันธุ์ดีและคุณภาพดี
แล้วกระจายพันธุ์ให้แก่เกษตรกรในพื้นที่
ให้เกษตรกรนำความรู้ไปปรับใช้เพื่อเพิ่ม
ผลผลิตและรายได้ให้ตัวเองได้

ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว



๗



การเลี้ยงโคนม



เด็กๆ จะได้เห็นวัวนมสายพันธุ์ TMZ
(THAI MILKING ZEBU) ซึ่งเจ้าหน้าที่จะรีดนมช่วง
๗ โมงเช้า และบ่าย ๒ ครั้งของทุกวัน และมีการ
บริหารจัดการอาหารหยาบคุณภาพดีในการ
เลี้ยงโคนม เพื่อได้น้ำนมปริมาณเหมาะสม

๑๐



จุดเรียนรู้พันธุ์ผลไม้

เป็นแหล่งรวบรวมไม้ผลพันธุ์ดีต่างๆ ที่เป็น
พันธุ์ที่หายาก และพืชสำคัญทางเศรษฐกิจ เช่น
สาลี่ มะยมแดง มะขามแดง ทุเรียนเทศ
มะกอกฝรั่ง เพื่อให้ความรู้กับเกษตรกรและ
คนทั่วไปที่สนใจ

ในส่วนของพระราชามีผักผลไม้อะไรบ้างนะ



เด็กๆ ลองไป
หาคำตอบดูซิ

จับคู่คุณศัพท์ผลไม้แต่ละชนิดชื่ออะไรเอ่ย



ประโยชน์.....

พริกขี้หนู



ประโยชน์.....

ดอกไม้เงิน



ประโยชน์.....

กุยช่าย



ประโยชน์.....

มะขามแดง



ประโยชน์.....

มะกอกฝรั่ง

พื้นที่เก็บน้ำ ๓๐%

พระราชทานบอกว่าน้ำเป็นปัจจัยสำคัญอันดับแรกของการทำการเกษตรและการดำรงชีวิต

พื้นที่ส่วนนี้จึงจุดเป็นสระเก็บกักน้ำเพื่อใช้เก็บกักน้ำในฤดูฝน และใช้ในฤดูแล้ง

๐%
อยู่อาศัย

๐%
ไม้ผล
ไม้พุ่ม

๓๐%
พื้นที่เก็บน้ำ

๓๐%
ปลูกข้าว

พื้นที่ปลูกข้าว ๓๐%

เพื่อปลูกข้าวในฤดูฝน ซึ่งทำเพื่อกินให้เพียงพอตลอดปี และขยายเมล็ดพันธุ์ข้าว เพื่อช่วยลดค่าใช้จ่าย และให้เกษตรกรเห็นคุณค่าของการพึ่งพาตัวเอง



พระราชานักแก้ปัญหา



- **แก้ปัญหาหน้า** ชาวพิจิตรมีปัญหาหน้าเยอะและกักขังนาน แก้โดยสร้างคันดินที่ใช้ดินและหญ้าแฝก เพื่อป้องกันการพังทลายของหน้าดิน และเป็นการกักน้ำไว้ใช้ในพื้นที่อย่างเพียงพอ



- **ปัญหาดิน** ชาวนาทำนาซ้ำๆ โดยไม่ดูแลดิน หรือใช้สารเคมีนานๆ ดินก็จะไม่มีคุณภาพ แก้โดยปลูกพืชหมุนเวียน ใช้ปุ๋ยหมักแทนการใช้สารเคมี

- **แก้ปัญหาคุณภาพชีวิต** ช่วยชาวบ้านให้มีพันธุ์ข้าวที่สะอาด ปลอดภัย ปลูกแล้วชาวบ้านได้ราคาดี และถ้ามาอบรมกับโครงการจะได้สิทธิ์ในการซื้อพันธุ์ข้าวได้ถูกกว่าท้องตลาด



- **แก้ปัญหาที่ตัวเกษตรกร**

พระราชาสอนให้พึ่งพาตัวเอง ดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง ให้ปลูกในสิ่งที่ตัวเองกิน ใช้ในสิ่งที่ตัวเองทำ เหลือแล้วค่อยแบ่ง เหลือแล้วค่อยขาย

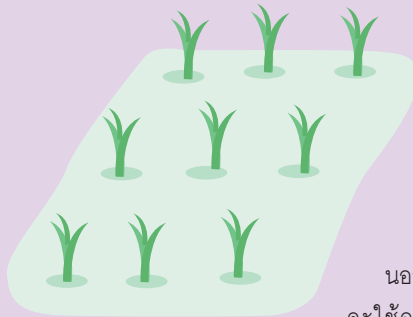




กิจกรรมชวนเด็กๆ เรียนรู้

- กิจกรรมเตรียมดิน เรียนรู้วิธีการเตรียมดิน เตรียมเมล็ดพันธุ์ผัก และการทำปุ๋ย

- กิจกรรมแปรรูป ได้ลองทำไอศกรีม ทำนมพาสเจอร์ไรซ์ นมสด เต้าฮวยนมสด โยเกิร์ต และขนมไทยง่ายๆ เช่น ถั่วแปบ



- กิจกรรมลงแปลงนา เด็กๆ จะได้ลงแปลงนา ได้ดูการสาธิตการดำนา การหว่าน และรู้จักพันธุ์ข้าวต่างๆ

นอกจากที่โครงการศูนย์ช่วยพัฒนาการเกษตร สิรินคร จะใช้องค์ความรู้ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงในการทำงานแล้ว ยังได้ขยายองค์ความรู้นี้ไปหมู่บ้านที่อยู่โดยรอบ เพื่อเป็นแนวทางให้เกษตรกรสามารถพึ่งพาตนเองได้ และมีอาชีพที่มั่นคงยั่งยืน

i

โครงการศูนย์ช่วยพัฒนาการเกษตร สิรินคร

📍 บ้านสะพานยาว หมู่ที่ ๑๑ ตำบลเนินมะกอก
อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร

🕒 เปิดให้เข้าชมโครงการวันจันทร์-ศุกร์ เวลา ๘.๓๐-๑๖.๓๐ น.

☎ ๐๘ ๒๑๖๐ ๖๒๕๐

🌐 <http://www.phichit.go.th/AgriCenter.htm>



การเดินทาง



ตราประทับ

เที่ยวชมพืชเมืองหนาว

โครงการพื้นที่ต้นแบบการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่
ต.แก่นมะกรูด อ.บ้านไร่ จ.อุทัยธานี
ตามแนวพระราชดำริ



จากพื้นที่ป่าที่เคยถูกบุกรุก ชาวเขาปลูกพืชเชิงเดี่ยว เกษตรกรเดือดร้อนเรื่องที่ทำกิน พระราชาก็มีแนวพระราชดำรินับสนุนให้พัฒนาคุณภาพชีวิตชาวไทยภูเขาเผ่ากะเหรี่ยงบนพื้นที่สูง โดยส่งเสริมให้มีการปลูกพืชเมืองหนาวทดแทนการปลูกพืชเชิงเดี่ยว ลดการบุกรุกพื้นที่ป่า เพื่อเพิ่มรายได้ให้เกษตรกร และเน้นให้ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วม พัฒนาในทุกๆ ส่วน เพื่อต่อยอดองค์ความรู้ที่ยั่งยืน



พืชเมืองหนาว
คืออะไร มีอะไรบ้าง
เด็กๆ รู้ไหมนะ

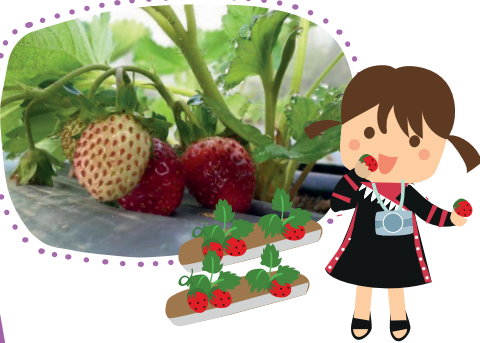
ตะลุยเที่ยวชมพืชเมืองหนาว ที่แก่นมะกรูด



โครงการพื้นที่ต้นแบบบูรณาการ
แก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่ ต.แก่นมะกรูด
อ.บ้านไร่ จ.อุทัยธานี ตามแนวพระราชดำริ
ได้รับการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร
มีจุดไหนบ้างมาตะลุยกันเลยเด็กๆ



เด็กๆ รู้จักดอกไม้
อะไรกันบ้างเอ่ย ?



ชิมสตอร์วเบอร์รี่และมัลเบอร์รี่
เด็กๆ จะได้ชิมสตอร์วเบอร์รี่และมัลเบอร์รี่
รสชาติหวานกรอบสดๆ จากไร่
ซึ่งเป็นพืชเมืองหนาวที่สร้างรายได้ดี

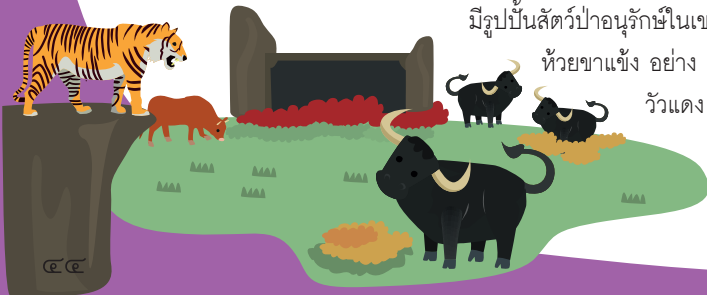


แปลงสาธิตดอกไม้เมืองหนาว

เช่น ดอกเบญจมาศ ดอกลิลลี่ ดอกปลู๊ตเวีย ดอกรักเร่ เป็นต้น

สัตว์ป่าอนุรักษ์

มีรูปปั้นสัตว์ป่าอนุรักษ์ในเขตรักษาพันธุ์ป่า
ห้วยขาแข้ง อย่าง กระต๊อง
วัวแดง เสือโคร่ง





ตลาดกะเหรี่ยง

เที่ยวชมสินค้าและอาหารพื้นบ้าน
ในตลาดชุมชนกะเหรี่ยง เป็นการสนับสนุน
สร้างรายได้ให้กับชุมชน



ทางเดินที่สัมผัสวิถีชุมชน

บริเวณสภาพابلแก่นมะกูด อ.บ้านไร่
มีบริการที่พัก และทางเดินที่นอนเพื่อสัมผัส
อากาศหนาวและวิถีชุมชนพื้นบ้าน

เมื่อมีการแก้ปัญหาพื้นที่ ชาวบ้านก็กินดีอยู่ดี มีคุณภาพชีวิตที่ดี
สามารถพึ่งพาตนเองได้ เกิดการบริหารจัดการภายในท้องถิ่น
และชุมชนที่ดีขึ้นตามมา



โครงการพื้นที่ต้นแบบการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่
ตามแนวพระราชดำริ อุทัยธานี

📍 ตำบลแก่นมะกูด อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี
🕒 เปิดให้เข้าชมโครงการวันจันทร์-ศุกร์ เวลา ๘.๓๐-๑๗.๓๐ น.

☎ ๐ ๕๖๕๑ ๑๒๙๗

🌐 <http://info.dla.go.th/public/travel.do?cmd=goDetail&id=616193&random=1507229739492>



การเดินทาง



ตราประทับ

ตามรอยโครงการ ให้ความช่วยเหลือราษฎร ตำบลโคกปรัง จ.เพชรบูรณ์

เพื่อช่วยเหลือให้เกษตรกรและชาวบ้านมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

เจ้าหญิงนักพัฒนามีพระราชดำริให้จัดตั้งโครงการให้ความช่วยเหลือราษฎร ตำบลโคกปรัง อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ขึ้น เพื่อแก้ปัญหาของเกษตรกร ที่มีอาชีพด้านการเกษตร เช่น การทำนา ทั้งช่วยเหลือเรื่องข้าว การปลูกพืชหลังนา เรื่องแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรและอุปโภคบริโภค สนับสนุนกลุ่มอาชีพ และช่วยเหลือด้านการศึกษาแก่โรงเรียน โครงการด้านการเกษตรในพื้นที่โรงเรียน เพื่อให้ทุกคนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยใช้หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงตามรอยพระราชอา

เศรษฐกิจพอเพียง
ตามรอยพระราช
เป็นอย่างไรนะ



โรงเรียนชุมชนบ้านโคกปรอง ต้นแบบความพอเพียง



โรงเรียนชุมชนบ้านโคกปรอง คือหนึ่งในโครงการให้ความช่วยเหลือ
ราษฎร ต.โคกปรอง อ.วิเชียรบุรี จ.เพชรบูรณ์ ด้านการเกษตร
ในพื้นที่โรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
มีจุดเรียนรู้ไหนบ้างนะ ให้เด็กๆ ได้ตามรอย



พืชไม้ล้มลุกเป็น
ยังไงนะ
เด็กๆ รู้ไหม ?



ปลูกผักปลอดสารพิษ

ให้นักเรียนเรียนรู้การปลูกพืช
ล้มลุก พืชที่มีในท้องถิ่นและตลาด
ผักปลอดสารพิษ ผักที่ได้ก็นำไป
ทำอาหารกลางวันให้นักเรียน



ทำนา

ฝึกทักษะในการทำนา ทั้งนาค่า
นาหว่าน นาหยอด เรียนรู้กระบวนการ
ทำนา การดูแลรักษา การเก็บเกี่ยว
และการนำผลผลิตไปใช้ใน
รูปแบบต่างๆ ตามหลักปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียง



ทำประมงในโรงเรียน

ให้นักเรียนได้รู้จักกระบวนการเลี้ยง
ปลาในบ่อ ในสระ ผลผลิตที่ได้ก็นำไป
ทำอาหารกลางวันในโรงเรียนได้ด้วย

เพาะเห็ดนางฟ้า

ฝึกทักษะการเลี้ยงเห็ดนางฟ้า
ให้นักเรียนได้เรียนรู้ในชั่วโมงเรียน
และในชั่วโมงปรับ ลดเวลา



เด็กๆ รู้ไหม หญ้าแฝก มีประโยชน์อย่างไร?

รากของหญ้าแฝก ช่วยให้พืชได้มีอากาศหายใจ
ใบของหญ้าแฝก สามารถนำไปปกคลุมดินทำให้เกิดความชุ่มชื้น



ปลูกหญ้าแฝก

แก้ปัญหาสภาพพื้นที่ในโรงเรียนที่เป็นดินดาน
ไม่เหมาะแก่การเพาะปลูกพืช ให้เป็นดินดี
ด้วยการปลูกหญ้าแฝกช่วยบำรุงดิน

ทำปุ๋ยชีวภาพ

ใช้ในโรงเรียน ใช้วัตถุดิบธรรมชาติ
ช่วยธรรมชาติ ห่างไกลจากสาร
เคมี ช่วยลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิต

เลี้ยงไก่พันธุ์ไข่

ให้นักเรียนได้เรียนรู้ถึงวิธี
การดูแล รักษาการเก็บ
ผลผลิต การนำไปปรุงเป็น
อาหาร และนำไปจำหน่าย



เมื่อมีการแก้ปัญหาด้านการเกษตรอย่างรอบด้าน
และมีหลายหน่วยงานร่วมมือกัน นักเรียนในโรงเรียน
และชาวบ้านก็มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เพราะการสานต่อ
หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามรอยพระราชา



โครงการให้ความช่วยเหลือราษฎร ตำบลโคกปรัง

📍 โรงเรียนชุมชนบ้านโคกปรัง ต.โคกปรัง อ.วิเชียรบุรี จ.เพชรบูรณ์

🕒 เปิดให้เข้าชมโครงการวันจันทร์-ศุกร์ เวลา ๘.๓๐-๑๖.๓๐ น

☎ ๐๘ ๓๐๓๔ ๒๒๖๙

🌐 <http://www.patpat.com/th/project/detail.aspx?id=60>



การเดินทาง



ตราประทับ

เพลินเรียนรู้ที่แปลงปลูกพืชแบบผสมผสาน
โครงการพัฒนาและปรับปรุงพื้นที่ดิน
มูลนิธิชัยพัฒนา วัดศรีอุทุมพร (หนองกรด)
จ.นครสวรรค์

เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๖ เจ้าหญิงนักพัฒนาได้มีพระราชดำริ
ให้พัฒนาพื้นที่ ๒๕ ไร่ซึ่งอยู่ติดกับบริเวณวัดศรีอุทุมพร (หนองกรด)
อ.เมือง จ.นครสวรรค์ ตั้งเป็นศูนย์สาธิตและให้บริการวิชาการเกษตร
ตามรอยศาสตร์พระราชา โดยจัดทำเป็นแปลงปลูกพืชแบบผสมผสาน
เป็นแหล่งผลิตเมล็ดข้าวพันธุ์สำหรับเกษตรกร และเปิดเป็นที่
ศึกษาดูงานวิชาการด้านการเกษตรสำหรับเกษตรกรและคนที่สนใจ





เกษตรแบบ
ผสมผสานเป็นอย่างไร
ดี๊ๆ ฐู่ใหม่



แบ่งพื้นที่แปลงเกษตรแบบผสมผสาน

พื้นที่ ๒๕ ไร่
แบ่งเป็นพื้นที่ทำการเกษตร
แบบผสมผสาน ๓ ส่วน

พื้นที่ปลูกสร้างอาคาร
สนามหญ้า ป่าสะเดา
(๓ ไร่ ๑ งาน) และ
แบ่งพื้นที่ปลูกผัก
เช่น ชะอม
ผักหวานบ้าน
ตะไคร้ ผักคะน้า



พื้นที่ปลูกพืชไร่ (๑ ไร่)
ข้าวโพดหวานลูกผสม
และถั่วเหลืองฝักสด

พื้นที่แปลงปลูกข้าวพันธุ์ปทุมธานี ๑
(๑๘ ไร่ ๓ งาน)

ในโครงการมีกิจกรรมอะไรบ้างนะ



เด็กๆ รู้จักพืชกินใบ
และพืชกินผล
อะไรอีกบ้าง



กิจกรรมปลูกข้าว
พันธุ์ปทุมธานี ๑

เพื่อผลิตเป็นเมล็ดพันธุ์ข้าวให้กับ
เกษตรกร หลังเก็บเกี่ยวข้าวก็ปลูกพืช
หลังการทำนาและพืชบำรุงดิน



กิจกรรมพืชสวน

ปลูกพืชผักต่างๆ ทั้งชนิดกินใบและกินผล เช่น
กวางตุ้ง คะน้า ผักบุ้งจีน พักทองแตงกวา
โดยปลูกสลับหมุนเวียนกันเพื่อ
สร้างรายได้ตลอดทั้งปี



กิจกรรมอำนวยความสะดวก
ดูแลพื้นที่ภายในโครงการ
และพื้นที่โดยรอบโครงการ



กิจกรรม
ถ่ายทอดเทคโนโลยี
ให้ความรู้แก่เกษตรกร
และผู้สนใจ

การทำเกษตรแบบผสมผสาน ทำให้เกษตรกรมีรายได้หมุนเวียนตลอดทั้งปี
ได้ใช้ประโยชน์จากพื้นที่ได้หลากหลาย และเป็นต้นแบบในการถ่ายทอดความรู้
เพื่อพัฒนาด้านการเกษตรที่ยั่งยืนต่อไป

i

โครงการพัฒนาและปรับปรุงพื้นที่ดินมูลนิธิชัยพัฒนา วัดศรีอุทุมพร (หนองกรด)

📍 หมู่ ๙ ตำบลหนองกรด อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์

🕒 เปิดให้เข้าชมโครงการวันจันทร์-ศุกร์ เวลา ๘.๓๐ - ๑๖.๓๐ น

☎ ๐๘๖ ๕๖๕ ๑๑๑๔

🌐 [http://www.chaipat.or.th/site_content/772-2012-05-](http://www.chaipat.or.th/site_content/772-2012-05-07-02-56-57/5089-13-25551427.html)

[07-02-56-57/5089-13-25551427.html](http://www.chaipat.or.th/site_content/772-2012-05-07-02-56-57/5089-13-25551427.html)



การเดินทาง



ตราประทับ

เดินตามรอยพระราชฯ
พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติการจัดการน้ำชุมชน
ตามแนวพระราชดำริ ชุมชนบ้านห้วยปลาหลด จ.ตาก



ป่าสมบูรณ์ เริ่มต้นที่ชุมชน

ย้อนไป ๖๐ ปีก่อนชาวมูเซอดำย้ายถิ่นฐานมาตั้งรกรากที่บ้านห้วยปลาหลด อ.แม่สอด จ.ตาก และปลูกฝิ่นหรือทำอะไรเล่นลอยเป็นอาชีพหลัก ทำให้ดินเสื่อมสภาพ ฝิ่นป่ากลายเป็นป่าเสื่อมโทรม เมื่อไม่มีปลาลำน้ำต่างๆ ก็แห้งขอด

พระราชทานักแก้ปัญหาเสด็จมาเยี่ยมราษฎรที่บ้านห้วยปลาหลดเมื่อปี ๒๕๑๗ จึงมีพระราชดำริให้ปลูกพืชที่ทำรายได้ทดแทนฝิ่น เช่น ปลูกกาแฟผสมในพื้นที่ป่า ปลูกผักหลายชนิดหมุนเวียนแบบปฏิทินที่ให้ผลผลิตตลอดทั้งปี และมีตลาดมูเซอเพื่อจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตร กลายเป็นรายได้หลักของชุมชน



จะไหม การปลูกพืช
หมุนเวียนแบบปฏิทิน
เป็นอย่างไรนะ ?

ชุมชนบ้านห้วยปลาหลด

แบ่งพื้นที่ป่าและพื้นที่อาศัยยังไงนะ

เพราะมีป่า
สร้างความชุ่มชื้น
อากาศที่นี่
จึงเย็นสบาย
ตลอดปี

พื้นที่อยู่อาศัย
พื้นที่ตั้งบ้านเรือน
ของชาวมูเซอ

พื้นที่ทำไร่
มีทั้งพื้นที่ใช้เพาะปลูก
และพื้นที่ปล่อยทิ้งไว้
ให้ฟื้นความอุดมสมบูรณ์

พื้นที่ปลูกพืชสวน
อยู่บริเวณที่ราบเชิงเขา
หรือปลายน้ำ
ใช้เพาะปลูกพืชไร่

ป่า ๓ อย่าง
ประโยชน์ ๔ อย่าง
อยู่บริเวณกลางน้ำ
มีการทำวนเกษตรปลูกพืช
หมุนเวียนในพื้นที่ป่า

พื้นที่ป่าอนุรักษ์
และป่าต้นน้ำ
พื้นที่มีลักษณะเป็นป่าทึบ
ห้ามชาวบ้านเข้าไป
ตัดต้นไม้เด็ดขาด

ต้นน้ำ
กลางน้ำ
ปลายน้ำ
คืออะไรกันนะ



ต้นน้ำ
ฝ่ายชะลอและ
เก็บกักน้ำ



กลางน้ำ
น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค
และการกระจายน้ำ
เพื่อการเกษตร



ปลายน้ำ
น้ำเพื่อการผลิต
กระแสไฟฟ้า
ขนาดเล็ก

แรงบันดาลใจจากพระราช ชุมชนมั่นคง ป่ายั่งยืน



การบริหารจัดการป่าและน้ำ

แบ่งขอบเขตการใช้ประโยชน์พื้นที่ป่า
ได้แก่ ป่าชุมชน และป่าอนุรักษ์ ชุมชนเพาะ
พันธุ์กล้าไม้และปลูกป่าเสริมทุกปีร่วมกับ
อุทยานแห่งชาติตากสินมหาราช



เปลี่ยนผืน เป็นพืชผักสร้างรายได้ ปี ๒๕๖๔

พื้นที่บ้านห้วยปลาหลดถูกประกาศพื้นที่เป็นเขต
อุทยานแห่งชาติตากสินมหาราช เพื่อให้ชุมชนยังอยู่กับป่า
ได้ ชาวบ้านห้วยปลาหลดจึงหันมาดูแลรักษาป่า
ต้นน้ำ ป่าชุมชน ปลูกพืชผักสร้างรายได้ แทน
การทำไร่เลื่อนลอย



สร้างฝายชะลอน้ำตามแนวพระราชดำริ

มีการบริหารจัดการน้ำให้เกิดประโยชน์สูงสุด ตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ
มีการสร้างฝายชะลอน้ำตามแนวพระราชดำริ กว่า ๓๐๐ ฝาย ช่วยเพิ่ม
ความหลากหลายของระบบนิเวศน์ป่าต้นน้ำ



เด็ก ๆ ใหม่
ป่ากับคนอยู่ร่วมกัน
ได้อย่างไร ?



คุณภาพชีวิตดีขึ้นเมื่อคนกับป่าอยู่ร่วมกัน
มีผลผลิตตลอดทั้งปีจากการทำวนเกษตร ฟังฟัง

อาศัยซึ่งกันและกัน มีการบริหารจัดการป่าและ
ชุมชนที่ดี ชาวบ้านก็มีรายได้ที่สมดุลและ
พอเพียงกับครอบครัว



ตลาดชุมชนสร้างรายได้ให้ชุมชน

พระราชาสอนให้พอเพียง ผลผลิตที่ให้แก่สำหรับบริโภค
เป็นหลัก เหลือกก็แบ่งเพื่อนบ้าน หรือนำไปขายเพื่อสร้างรายได้
ที่ตลาดชุมชน ซึ่งเป็นแหล่งรองรับผลผลิตทางการเกษตร
โดยไม่ผ่านพ่อค้าคนกลาง

สนุกเรียนรู้ในชุมชนบ้านห้วยปลาหลด

จากป่าเสื่อมโทรม ปัจจุบันบ้านห้วยปลาหลดกลายเป็นป่าชุมชนขนาด ๒๒,๐๐๐ ไร่ ที่อุดมสมบูรณ์ที่สุดแห่งหนึ่งในจังหวัดตาก ภายในชุมชนและผืนป่ากว้าง มีจุดเรียนรู้ที่ให้เด็กๆ ได้ใกล้ชิดกับธรรมชาติของชาวมูเซอ
อย่างไรบ้าง มาเรียนรู้กันนะเด็กๆ



ป่าชุมชน อนุรักษ์ป่าต้นน้ำ

ชาวมูเซอได้อนุรักษ์ต้นไม้เดิมที่ยังคงอยู่ และปลูกป่าทดแทน จนปัจจุบันกลายเป็นป่าดิบชื้นขนาดใหญ่กว่า ๒๐,๐๐๐ ไร่

ทำไมต้องปลูกกาแฟผสมในพื้นที่ป่า?

เพื่อรักษาความชื้นในดินและลดการพังทลายของหน้าดินต้นกาแฟเติบโตได้ดี ช่วยลดปัญหาเรื่องพื้นที่ปลูกทำให้เกษตรกรสามารถปลูกไม้ผลยืนต้นหรือพืชผักอื่นๆร่วมกันได้



แปลงปลูกผักร่องน้ำ

คือการทำเกษตรควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ป่า เช่น กาแฟที่ปลูกผสมกับพื้นที่ป่า ช่วยรักษาคุณภาพดินและน้ำ สร้างความสมดุลของระบบนิเวศน์ในบริเวณโดยรอบ



ลานจะดี คือลานที่ใช้ไม้ไผ่ล้อมเป็นวง ใช้ประกอบพิธีกรรมในวาระต่างๆ ของชุมชน เช่น วันปีใหม่ชาวมูเซอจะพร้อมใจกันประจำเผ่าและผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันไป

พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติจัดการน้ำชุมชนตามแนวพระราชดำริ

เป็นพิพิธภัณฑ์ที่แสดงผลสำเร็จด้านการจัดการของชุมชนบ้านห้วยปลาหลด เช่น การทำป่า ๘ ประโยชน์ ๔ อย่างการบริหารจัดการน้ำเพื่อกาอุปโภค บริโภค และผลิตไฟฟ้าพลังน้ำ

เส้นทางศึกษาธรรมชาติ

เป็นเส้นทางเดินเท้าผ่านป่าชุมชน และแปลงเกษตร เด็ก ๆ จะได้เห็น ความสำคัญของทรัพยากรป่า และใกล้ธรรมชาติที่อยู่รอบตัว



หมู่บ้านชาวมูเซอ

เด็ก ๆ จะได้เห็นวิถีชีวิตของชาวมูเซอตำบลบ้านเรือน สร้างด้วยไม้ไผ่และ ไม้ยกพื้นใต้ถุนสูง ใช้เป็นที่เก็บของ ป้องกัน สัตว์เลื้อยคลานและป้องกันน้ำท่วม

งกลม
ชาวมูเซอ
ไม้ไผ่
ปลูก
ต้นรำ



น
ารน้ำ
อย่าง
เกษตร

ต้นสนพันธุ์ ๒ ใบของพระราช

พระราชาทรงปลูกต้นสนพันธุ์ ๒ ใบไว้เมื่อ ปี ๒๕๑๗ เด็ก ๆ จะได้เห็นต้นสนยักษ์ที่สูง ๑๙.๕๐ เมตร และมีขนาดความโต ๒.๒๐ เมตร



แปลงเกษตรผสมผสาน

เน้นปลูกผักตามฤดูกาล เพื่อให้ได้
ผลผลิตและมีรายได้หมุนเวียน
ตลอดทั้งปี เช่น แปลงมะระหวาน
กระหล่ำปลี ผักชี เป็นต้น



มีโฮมสเตย์ด้วยนะ
ทางหมู่บ้านมีโฮมสเตย์
ที่เตรียมไว้ให้นักท่องเที่ยว
มาพักเพื่อสัมผัสกับ
วิถีชาวมูเซออย่างใกล้ชิด
ในราคากันเองด้วยนะ



ต้นกาแฟพันธุ์อาราบิก้า
และพันธุ์โรบัสต้า
ต่างกันยังไง
เด็กๆ ลองสังเกตดูสิ

ปฏิทินการเพาะปลูก แปลงเกษตรผสมผสาน

	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ข้าวไร่												
กระหล่ำปลี												
บรอกโคลี												
ปวยเล้ง												
ผักสลัด												
ผักชี												
ปวยเล้ง												
มะระหวาน												
ลูียงลูกเนียง												
ดาว ลูกชิด												
เสาวรส												
กาแฟ												
หน่อไม้												
อโวคาโด												
มะไฟ												
ผักกูด												

ป่า 3 อย่างประโยชน์ 4 อย่าง



มาทดสอบ ความเป็น “นักอนุรักษ์” ตัวน้อยกันเถอะ

เด็กๆ เลือกข้อที่คิดว่า ช่วยให้ป่าไม้และชุมชนอยู่อย่างยั่งยืนที่สุด

<p>ปลูกพืชชนิดเดียวซ้ำๆ</p> 	<p>ปลูกพืชหมุนเวียน</p> 	<p>เพราะ.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
--	---	--

<p>ปลูกป่าทดแทน</p> 	<p>ขยายพื้นที่ แผ้วถางป่าไปเรื่อยๆ</p> 	<p>เพราะ.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
---	---	--

<p>ปลูกกาแฟผสมกับพื้นที่ป่า</p> 	<p>ปลูกพืชเชิงเดี่ยว เช่น ป่าน</p> 	<p>เพราะ.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
--	--	--

เก็บผลผลิตไว้กิน
ถ้าเหลือก็แบ่ง
และขายด้วย



เพราะ.....

.....
.....
.....

เก็บผลผลิตไว้กิน
ในครัวเรือนเท่านั้น
ไม่ขาย

สร้างฝายชะลอน้ำ



สร้างทางปิดกั้นน้ำ



เพราะ.....

.....
.....
.....

i

พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติการจัดการน้ำชุมชน

ตามแนวพระราชดำริ ชุมชนบ้านห้วยปลาหลด

หมู่ที่ ๘ ตำบลด่านแม่ละเมา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

เปิดให้เข้าชมโครงการวันจันทร์-ศุกร์ เวลา ๘.๓๐-๑๖.๓๐ น.

๐๙ ๓๒๓๐ ๕๒๕๕

<http://www.utokapat.org/museum05.html>



การเดินทาง



ตราประทับ

ตามรอยเขื่อนดินใหญ่ที่สุดในประเทศ เขื่อนสิริกิติ์ จ.อุตรดิตถ์

พระราชปราชญ์แห่งน้ำ



พระราชาทรงเห็นถึงความสำคัญของน้ำ ซึ่งเป็นทรัพยากรสำคัญในการดำรงชีวิต และทรงห่วงใยเรื่องการเกิดอุทกภัยมาโดยตลอด จึงมีพระราชดำริให้ก่อสร้างโครงการพัฒนาลุ่มน้ำน่าน ต่อมาได้พระราชทานชื่อเป็น “เขื่อนสิริกิติ์” ซึ่งเป็นเขื่อนดินที่ใหญ่ที่สุดในประเทศ เขื่อนสิริกิติ์ถือว่าเป็นเขื่อนสำคัญของการพัฒนาลุ่มแม่น้ำน่าน และเป็น ๑ ในเขื่อนสำคัญในการบริหารจัดการน้ำในลุ่มน้ำเจ้าพระยา

เขื่อนสิริกิติ์

กักเก็บน้ำได้ ๙,๕๑๐ ล้านลูกบาศก์
เมตร ซึ่งมากเป็นอันดับ ๓ รองจาก
เขื่อนศรีนครินทร์ (จ.กาญจนบุรี)
และเขื่อนภูมิพล (จ.ตาก)



พิกัด
พิกัด

นานาประโยชน์จาก “เขื่อน”



ประโยชน์จากเขื่อนมีมากมาย ได้แก่ ช่วยบรรเทา
อุทกภัย การเกษตร การประมง
การคมนาคม การผลิตกระแสไฟฟ้า
รวมถึงเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สวยงาม
แห่งหนึ่งในจังหวัดอุดรธานี



บรรเทาอุทกภัย โดยอ่างเก็บน้ำจะช่วยกักเก็บน้ำที่
อาจไหลป่าลงมา จึงช่วยบรรเทาน้ำท่วมทั้งในทุ่งราบ
สองฝั่งแม่น้ำน่าน ทุ่งเจ้าพระยา และ กทม.

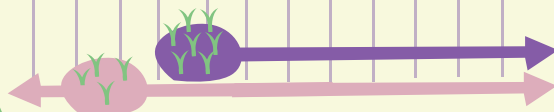


ผลิตกระแสไฟฟ้าพลังน้ำ
โรงไฟฟ้าเขื่อนสิริกิติ์สามารถ
ผลิตกระแสไฟฟ้าจากพลังน้ำได้
เฉลี่ยปีละ ๑,๐๐๐ ล้านหน่วย



- นาปี
- นาปรัง

ม.ค. ก.พ. มี.ค. เม.ย. พ.ค. มิ.ย. ก.ค. ส.ค. ก.ย. ต.ค. พ.ย. ธ.ค.



สนับสนุนการทำนาปรัง บนพื้นที่ ๓.๕ ล้านไร่ ทำให้ได้
ผลผลิตข้าวจำนวนปีละ ๒.๔๕ ล้านตัน



ไฟฟ้าจากพลังงานน้ำ
ที่เขื่อนสิริกิติ์
ดียังไงนะ

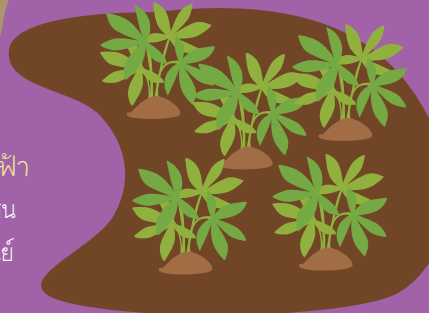


ทดแทนการใช้น้ำมันเตา
ได้เฉลี่ยปีละ ๒๒๕ ล้านลิตร
คิดเป็นมูลค่า ๕,๑๐๐ ล้านบาท

รักษาระบบนิเวศน์ และปลูกพืชไร่บน
พื้นที่ราบสองฝั่งลุ่มน้ำเจ้าพระยา



เพื่อการเกษตร
เขื่อนจะกำหนดปริมาณการระบายน้ำ
ให้เหมาะสมทั้งในฤดูแล้งและฤดูฝน
เพื่อการอุปโภคบริโภค
การเกษตรกรรม



พัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนรอบโรงไฟฟ้า
จัดกิจกรรมให้ตระหนักถึงการดูแลสังคม ชุมชน
และสิ่งแวดล้อม เช่น ปลูกป่าต้นน้ำ ก่อตั้งศูนย์
เพาะพันธุ์สัตว์น้ำท้องถิ่น เป็นต้น



๑๐ จุด ชวนตื่นตาตื่นใจที่เขื่อนสิริกิติ์

นอกจากมีประโยชน์มากมายแล้ว เขื่อนใหญ่แห่งนี้ ยังมีจุดต่างๆ ที่สวยงามให้เด็กๆ ได้เที่ยวชมและตื่นตาตื่นใจอีกมากมาย

๑. มหัทศวรรษธารสองสี ที่สวยงามน่าตื่นตา

สีเขียวเกิดจากการระบายน้ำของเขื่อนสิริกิติ์ และสีแดงเกิดจากการชะล้างหน้าดินในช่วงฤดูฝนของแม่น้ำปาด ซึ่งไหลมาบรรจบกันที่

บริเวณสะพานแม่น้ำปาดพอดี



๓

๓. งามตระหง่านข้ามธารา

สร้างขึ้นเพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ ซึ่งแขวนเชือกม๒ ผังแม่น้ำน่าน ตัวสะพานเป็นสีฟ้าและเหลืองขมิ้นสวยงาม ทั้งภูเขาและแม่น้ำ

๔. แหล่งไฟฟ้าเพื่อปวงชน

นอกจากจะปั่นขมิ้นอย่างเก็บน้ำสวยงามแล้วยังมองเห็นทิวทัศน์ของโรงไฟฟ้าพลังน้ำและลานไถไฟฟ้าได้ด้วย



๔

๑



๒

๒. ปิटीยินดีที่พบพาน

อยู่บริเวณทางเข้าเขื่อนสิริกิติ์ ใกล้กับสะพานแม่น้ำปาด



๖. ทอดระยะกั้นนที

ได้ชื่อว่าสวยที่สุดแห่งหนึ่งในเขื่อน ซึ่งเป็นจุดชมวิวพระอาทิตย์ขึ้นจากหลังภูเขาสูง และพระอาทิตย์ตกที่เสมือนตกในอ่างเก็บน้ำ



๖



๗. พาดวารีสานสัมพันธ์

อยู่บริเวณหน้าโรงไฟฟ้าเขื่อนสิริกิติ์ จากมุมนี้สามารถชมความยิ่งใหญ่ของเขื่อนดินที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย

๗

เขื่อนสิริกิติ์ยังมีการจัดค่ายเยาวชนเรียนรู้้อย่างพอเพียง เพื่อปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนรู้จักการใช้ชีวิตที่พอเพียง และส่งเสริมให้อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรป่าและสิ่งแวดล้อมให้มีความสมดุลอีกด้วย

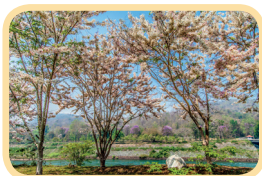
๕. สิริมงคลกราบองค์พระ

สักการะพระพุทธรูปสิริสัตตราช
มีขนาดหน้าตักกว้าง ๓๙ นิ้ว
มีพญางูใหญ่ ๗ ตัว ๗ หัว



๑๐. ตระการตาภาพพันธุ์

ชมความสวยงาม
ของดอกไม้นานาชนิด
เช่น ดอกทองกวาว
ดอกเหลืองอินเดีย
ดอกชมพูพันธุ์ทิพย์
ดอกกล้วยพฤษ์



เยือนสิริกิติ์

โอบล้อมด้วยภูเขา
น้อยใหญ่ อากาศที่นี้
จึงเย็นสบาย
ตลอดทั้งปี



เด็กๆ สามารถล่องเรือ
ชมวิวหรือปั่นจักรยานเที่ยว
ชมธรรมชาติตามจุดต่างๆ
รอบเขื่อนได้

๑๖

๑๐

๑๗

๑๘

๘. สวนสวรรค์สุมาลัย

ภายในสวนมีประติมากรรม
สู่แสงสว่าง ซึ่งเป็นสัญลักษณ์
ของสวน มีสระบัว และร่มรื่น
ไปด้วยต้นไม้หลากหลายชนิด



๙. แอ็บอิงกายเตี้ยงธารา

อยู่ระหว่างเส้นทางสาย อุดรดิติตต์-น้ำป่าด
ก่อนถึงประตูทางเข้าเขื่อนสิริกิติ์



เยือนสิริกิติ์

- 📍 ตำบลผาเลือด อำเภอท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์
- 🕒 เปิดให้เข้าชมวันจันทร์-ศุกร์ เวลา ๐๘.๐๐-๑๖.๐๐ น.
- ☎ ๐ ๕๕๔๖ ๑๑๓๖, ๐ ๕๕๔๖ ๑๑๕๐ ต่อ ๓๐๓๐-๒
- 🌐 www.sirikitdam.egat.com



การเดินทาง





การเดินทางเรียนรู้ “**ตามรอยพระราช**า” ยังไม่สิ้นสุด
ดินแดนของพระราชายังมีอีกมากมายทั่วเมืองไทย
มาเป็นนักเดินทางเรียนรู้
ตามรอยพระราชานักคิด นักทำ ผู้ยิ่งใหญ่ของเรากันเถาะ



หนังสือเดินทาง ตามรอยพระราชา





หนังสือเดินทาง ตามรอยพระราช



"The King's Journey" Learning Passport

หนังสือเดินทางตามรอยพระราช

"The King's Journey" Learning Passport

สร้างสรรค์โดย

สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพเยาวชน (สสค.)

๓๔๘ อาคารเอส.พี. (อาคารเอ) ชั้น ๑๓ ถนนพหลโยธิน

แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

โทรศัพท์ ๐ ๒๖๑๙ ๑๘๑๑

เว็บไซต์ www.qlf.or.th

วิเคราะห์เนื้อหา

นายเฉลิมพร พงศ์ธีรสุวรรณ

ครูรางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหาจักรี ประจำปี ๒๕๕๘

ผศ.ดร.ธัญวิษ วิเชียรพันธ์

หัวหน้าโครงการวิจัยพัฒนาเครื่องมือส่งเสริมและประเมิน

ทักษะความคิดสร้างสรรค์และการคิดวิเคราะห์

ผลิตงานโดย

บริษัท รักลูกกรุ๊ป จำกัด

กลุ่มบริษัท อาร์แอลจี (รักลูก เลิร์นนิ่ง กรุ๊ป)

พิมพ์ครั้งที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๖๐

จำนวนพิมพ์ ๑๐,๐๐๐ เล่ม

"หากเยาวชนได้เรียนรู้ศาสตร์ของพระราชา
พระองค์จะทรงอยู่ในหัวใจของพวกเราตลอดไป"

ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล
เลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา

จัดพิมพ์โดย



สร้างสรรค์โดย



สนับสนุนโดย

มูลนิธิชัยพัฒนา



okmd